

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 35PP/53/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123012036
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Krivošík
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2023:2123012036.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava samosudcom JUDr. Branislavom Krivošíkom v trestnej veci odsúdeného: Peter F., nar. XX.XX.XXXX v Nitre, na verejnom zasadnutí konanom na Okresnom súde Trnava prostriedkami diaľkovej komunikácie dňa 26.07.2023, o návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, takto

rozhodol:

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, § 66 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona sa návrh odsúdeného: Peter F., nar. XX.XX.XXXX v Nitre, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Galanta, sp. zn. 31T/44/2020, zo dňa 11.11.2020 a rozsudkom Okresného súdu Trnava, sp. zn. 2T/73/2022, zo dňa 28.02.2023, zamietá.

odôvodnenie:

Dňa 14.06.2023 bol na tunajší súd doručený návrh odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody a jeho písomný sľub, že povedie riadny život, nedopustí sa žiadnej trestnej činnosti, splní všetky povinnosti a dodrží obmedzenia, ktoré mu uloží súd.

Okresný súd Trnava následne požiadal ústav na výkon trestu odňatia slobody o hodnotenie odsúdeného.

Odsúdený vykonáva v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) mesiacov, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Galanta, sp. zn. 31T/44/2020 zo dňa 11.11.2020 a trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) mesiacov, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Trnava, sp. zn. 2T/73/2022, zo dňa 28.02.2023, pričom ich predpokladaný koniec má mať dňa 02.07.2024. Lehota podľa § 66 ods. 1 písmeno a) Trestného zákona uplynula dňa 17.06.2023.

Na verejnom zasadnutí boli oboznámené listinné dôkazy, a to hodnotenie ÚVTOS, skrátený výpis klienta, aktuálny odpis RT, trestný rozkaz Okresného súdu Galanta, sp. zn. 31T/44/2020, rozsudok Okresného súdu Trnava, sp. zn. 2T/73/2022, čestné vyhlásenie č. I. 2, lekárska správa č. I. 3.

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou zo dňa 19.07.2023 vyplýva, že odsúdený bol do ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou premiestnený dňa 28.06.2022. V rámci vnútornej diferenciacie je umiestnený na oddiel s diferenciačnou skupinou „B“. Správanie a vystupovanie odsúdeného je na požadovanej úrovni, pokyny príslušníkov rešpektuje, plní si svoje povinnosti a dodržiava interné predpisy. V kolektíve sa konfliktom vyhýba. Doposiaľ bol dvakrát disciplinárne odmenený, naposledy 07.07.2023 pochvalou za plnenie pracovných povinností. Disciplinárne potrestaný nebol. Od 07.07.2022 je zaradený na pracovisku v ústave s dohľadom Terminals. K pracovným úlohám pristupuje zodpovedne, je primerane zručný, snaživý a samostatný. Odsúdený si pracovné povinnosti plní. Možno konštatovať, že aj stanovené ciele programu zaobchádzania plní a jeho resocializačná prognóza je menej priaznivá na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti. Na základe uvedených skutočností možno

konštatovať, že odsúdený preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a riaditeľ ÚVTOS ho odporúča podmiennečne prepustiť.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený bol doposiaľ 9-krát súdne trestaný, záznamov v registri trestov má 10.

Matka odsúdeného dňa 02.06.2023 čestne vyhlásila, že odsúdený bude bývať u nej na adrese Svätopeterská 1508/63, B..

Z lekárskej správy č. I. 3 vyplýva, že matka odsúdeného trpí na bazocelulárny karcinóm (nodulárny) typ kože ľavého očného viečka.

Zástupca ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou na verejnom zasadnutí uviedol, že v hodnotení neprišlo k žiadnym zmenám, záver hodnotenia zostáva nezmenený.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Trnava na verejnom zasadnutí v rámci konečného návrhu uviedol, že k rozhodnutiu o podmiennečnom prepustení možno pristúpiť len vtedy, ak odsúdený spĺňa ako formálne i materiálne podmienky, pričom odsúdený je špeciálny recidivista, u ktorého ani opakovane ukladané podmiennečné tresty nevedli k jeho náprave, čo vyústilo do uloženie mu nepodmiennečného trestu, ktorý aktuálne vykonáva. Je toho názoru, že odsúdený ani len čiastočne nespĺňa podmienku a preto jeho návrh navrhuje ak nedôvodený zamietnuť.

Obhajca odsúdeného na verejnom zasadnutí v rámci konečného návrhu uviedol, že v celom rozsahu trvá na podanom návrhu a má zato, že sú splnené podmienky a preto navrhuje, aby súd odsúdeného podmiennečne prepustil. Formálnu podmienku výkonom príslušnej časti trestu odsúdený splnil, prvá materiálna podmienka s poukazom na obsah hodnotenia odsúdeného je tiež splnená, pričom Ústav ho plne odporúča podmiennečne prepustiť. Obhajca má za to, že odsúdený si počas výkonu trestu vytvoril podmienky, aby v budúcnosti viedol riadny život, za pomerne krátku dobu získal 2 disciplinárne odmeny, nebol potrestaný a prejavil kritický postoj k spáchanej trestnej činnosti. Čo sa týka druhej materiálnej podmienky, aj táto je splnená, odsúdený je priamo vo výkone nepodmiennečného trestu prvýkrát. Je síce pravda, že v minulosti bol trestnoprávne postihnutý, pričom išlo o drobnú majetkovú trestnú činnosť na úrovni prečinov, bol podmiennečne potrestaný a vždy sa v skúšobnej dobe osvedčil. Má za to, že odsúdený spĺňa podmienky jeho riadne zaradenie do života a má zabezpečené bydlisko u svojej matky, hodlá sa tiež zamestnať, po celú dobu výkonu trestu je v kontakte s rodinou, táto mu je oporou. Matka odsúdeného je onkologickým pacientom, o ktorú sa chce odsúdený starať. Má za to, že odsúdený nie je tak vážne kriminálne narušenou osobou, doposiaľ sa nikdy nedopustil žiadnej násilnej trestnej činnosti.

Odsúdený na verejnom zasadnutí uviedol, že na podanom návrhu trvá. Všetko ľutuje, chce viesť riadny život, mrzí ho, že nenastúpil trest, bál sa, vo výkone trestu je prvýkrát.

Podľa § 415 ods. 2 Tr. por., o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody osoby odsúdenéj za zločin po výkone jeho polovice súd rozhoduje len na návrh riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva.

Podľa § 66 ods. 1 Tr. zák., súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák., pri rozhodovaní o podmienčnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Z dikcie citovaných ustanovení vyplýva, že súd môže odsúdeného podmienčne prepustiť z výkonu trestu odňatia slobody za súčasného splnenia 3 podmienok: (i) vykonanie zákonom stanovenej doby uloženého trestu; (ii) odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukazuje polepšenie; (iii) od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Zmysel podmienčného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmienčné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život. Podmienčné prepustenie má mať na odsúdeného výchovný vplyv a to nielen ten, že iba v skúšobnej dobe po podmienčnom prepustení bude odsúdený viesť riadny život, ale predovšetkým ten, že odsúdenému je daná šanca na riadny život s tým, že sa už trestnej činnosti viac nedopustí, nakoľko rozhodnutím o podmienčnom prepustení súd prezumuje, že výkon trestu odňatia slobody splnil vo vzťahu k osobe odsúdeného svoj účel. Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, nemôže ani dospieť k záveru, že by odsúdený po podmienčnom prepustení viedol riadny život.

Rozhodnutie o podmienčnom prepustení je fakultatívnej povahy, čo znamená, že naň neexistuje právny nárok, ktorého by sa mohol odsúdený domáhať ihneď, ak sa po určitéj zákonom stanovenej dobe správav vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti (Uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Súd v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku vyhodnotil dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, a dospel k nasledovným záverom.

Prvá zákonná (formálna) podmienka splnená je. Odsúdený vykonal potrebnú časť trestu odňatia slobody ku dňu 17.06.2023. Ku dňu rozhodovania súdu o žiadosti odsúdeného je táto podmienka splnená.

Druhá zákonná (prvá materiálna) podmienka a to tá, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich pracovných i mimopracovných úloh vrátane dodržiavania všetkých právnych noriem vzťahujúcich sa na výkon trestu preukázal polepšenie, podľa názoru súdu je splnená.

Na základe záverov plynúcich z hodnotenia odsúdeného ústavom na výkon trestu odňatia slobody je možné konštatovať, že táto zákonná materiálna podmienka je u odsúdeného splnená. Vo vzťahu k odsúdenému neboli konštatované žiadne závažné negatívne skutočnosti a poznatky o jeho osobe, ktoré by mali za následok nesplnenie tejto materiálnej podmienky. Odsúdený počas výkonu trestu bol 2x disciplinárne odmenený za plnenie pracovných povinností a disciplinárne potrestaný nebol. Počas výkonu trestu bol pracovne zaradený, k jeho pracovnej morálke nie sú výhrady. V rámci programu zaobchádzania plní stanovené ciele priebežne.

Na základe zhodnotenia uvedených poznatkov súd konštatuje, že odsúdený preukázal polepšenie počas výkonu trestu.

Tretia zákonná (druhá materiálna) podmienka, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho prepustení na slobodu, podľa názoru súdu splnená nie je.

Súd pri skúmaní splnenia tejto podmienky objasňuje, skúma, komplexnejšie posudzuje všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostrediu, v ktorom žil, celý jeho doterajší život, povahu, charakter trestnej činnosti, pre ktorú je vo výkone trestu s jediným cieľom, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že v prípade prepustenia na slobodu povedie riadny život, t.j. život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti.

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že na podmienené prepustenie z výkonu trestu neexistuje právny nárok, ktorého by sa mohol odsúdený domáhať ihneď, ako sa po určitú zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti. V zmysle odborných názorov „zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy.“ (ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákonník I. § 1 až 139. Komentář. 1. vyd. P.: C. H. V., XXXX, s. 952).

Obdobne aj v rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (viď napr. uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Urtost 3/2015, sp. zn. 3 Urtost 1/2015, sp. zn. 6 Urtost 1/2015) sa za okolnosť, ktorá má pri rozhodovaní o podmienenom prepustení význam považuje predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho trestnej činnosti.

Najvyšší súd SR, tiež uviedol, že „sa nestotožnil s názorom odsúdeného, že na jeho predchádzajúcu trestnú činnosť nemožno pri rozhodovaní o podmienenom prepustení prihliadať. Naopak, keďže posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojim spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti. Pokiaľ ide konkrétne o odsúdeného najvyšší súd zdôrazňuje, že tento dostal zo strany spoločnosti opakovane možnosť preukázať (či už uloženým peňažným trestom, podmieneným odkladom trestu odňatia slobody, podmieneným prepustením z výkonu trestu), že „miernejší trest“ na jeho nápravu postačuje. Žiaľ, nestalo sa a k páchaniu trestnej činnosti sa odsúdený vrátil aj napriek ďalším uloženým nepodmieneným trestom, ktoré vykonal v celom rozsahu“ (rozhodnutie NS SR publikované v Zbierke pod R 5/2017).

Trestná minulosť odsúdeného všeobecne predstavuje dôležité hľadisko pri posudzovaní splnenia podmienok na podmienené prepustenie, avšak hodnotenie prognózy vedenia riadneho života v budúcnosti zásadne nemôže byť založené len na nej. Výkon uloženého trestu má na odsúdeného vplývať tak, aby došlo k jeho polepšeniu bez ohľadu na to, či bude alebo nebude podmienené prepustený. Podstatou úvah súdu pri rozhodovaní o návrhu na podmienené prepustenie odsúdeného je v konečnom dôsledku ustálenie dôvodnosti predpokladu, že odsúdený povedie v budúcnosti i na slobode riadny život s minimalizáciou rizika jeho recidívy.

Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojim spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné zaradiť aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti.

Materiálnu podmienku možnosti očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život je potrebné skúmať aj pri zohľadnení jeho skorších odsúdení. Túto podmienku súd objasňuje a skúma komplexnejšie, posudzuje všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, povahu a charakter trestnej činnosti, pre ktorú je odsúdený vo výkone trestu s jediným cieľom dospieť k záveru, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že odsúdený v prípade podmieneného prepustenia na slobodu povedie riadny život, t. j. život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti.

Odsúdený v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Galanta, sp. zn.31T/44/2020 v trvaní 10 mesiacov pre prečin krádeže. Trest odňatia slobody mu bol uložený ako súhrnný trest vo vzťahu k skoršiemu odsúdeniu za prečin krádeže. Následne bude vykonávať trest odňatia slobody v trvaní 5 mesiacov, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Trnava za prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia (nenastúpenia do výkonu trestu). Z odpisu z registra trestov vyplýva, že odsúdený má celkovo 10 záznamov pre druhovo rovnorodú majetkovú trestnú činnosť - opakovane spáchané (7x) prečiny krádeže a prečin podvodu. Z odpisu trestov tiež vyplýva, že odsúdenému boli za predchádzajúcu trestnú činnosť postupne ukladané výlučne podmienené tresty odňatia slobody, prípadne alternatívne tresty (trest povinnej práce). Trestnej činnosti sa napriek trestom nespojeným s odňatím slobody naďalej dopúšťal, o čom svedčí ďalšia

početná trestná činnosť. Vzhľadom na pokračujúcu recidívu odsúdeného, súdy v ďalšom období ukladali odsúdenému už nepodmienečné tresty.

Skúsenosti s jeho predchádzajúcim spôsobom života, najmä početnosť a druhová rovnorodosť trestnej činnosti, páchanie ďalšej trestnej činnosti napriek podmiennečnému odsúdeniu svedčia o nedostatku rešpektu k dodržiavaniu právnych noriem u odsúdeného. Správania odsúdeného neumožňuje vysloviť sa v prospech jeho možnej prognózy, t. j. že by v prípade prepustenia viedol riadny život na slobode. Takéto očakávanie je u odsúdeného podľa názoru súdu nereálne, pretože odsúdený už mal v minulosti šancu v podobe potrestania formou alternatívnych trestov preukázať, že vie viesť riadny život, túto možnosť nevyužil, opakovane sa dopúšťal trestnej činnosti, za ktorú bol odsúdený.

Resocializačná prognóza je v zmysle hodnotenia ústavu menej priaznivá.

Z uvedeného dôvodu súd má obavu, že aj v prípade podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody odsúdený nebude viesť riadny život, keďže predchádzajúce miernejšie formy potrestania, nemali na odsúdeného žiadny pozitívny vplyv a to ani skôr uložené nepodmienečné tresty. Súd je toho názoru, že odsúdený ako niekoľkonásobný recidivista, spôsobom svojho doterajšieho života neposkytuje garanciu a nezmiernuje obavu z páchania trestnej činnosti.

Napriek tomu, že odsúdený v prostredí ústavu na výkon trestu odňatia slobody preukazuje svojim správaním polepšenie, jeho zjavné protiprávne konanie počas pobytu na slobode v čase, kedy sa zjavne výchovný účel trestov nespojených s odňatím slobody minul účinkom, neumožňujú súdu dospieť k záveru, že od neho možno očakávať vedenie riadneho života v prípade podmiennečného prepustenia z výkonu trestu.

Pri porovnaní správania odsúdeného na slobode s jeho správaním v ústave na výkon trestu má súd za to, že k právne aprobovanému správaniu je odsúdený motivovaný a vedený len v prostredí ústavu počas výkonu trestu odňatia slobody, o čom svedčí aj hodnotenie ústavu, z ktorého vyplýva, že v prostredí nútenej izolácie je jeho správanie bezproblémové, avšak z hľadiska osobnostnej štruktúry možno u odsúdeného predpokladať skorú recidívu. Tento záver nepochybne vyplýva aj z trestnej minulosti odsúdeného, keďže ho v minulosti nedokázalo nič motivovať k tomu, aby dokázal žiť riadnym životom na slobode, dodržiavať všeobecné pravidlá spoločenského správania a neporušovať zákony. V prípade odsúdeného preto prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred ním ako páchatelom trestnej činnosti.

Za takýchto okolností preto súd konštatuje, že riziko recidívy u odsúdeného nie je eliminované. Súd preto zastáva názor, že úplnú nápravu odsúdeného je možné dosiahnuť len úplným výkonom uloženého trestu odňatia slobody.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Sťažnosť sa podáva na Okresný súd Trnava a to do 3 (troch) pracovných dní od oznámenia uznesenia, a rozhoduje o nej Krajský súd v Trnave. Oznámením uznesenia je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie doručiť, alebo doručenie rovnopisu uznesenia. Právne neúčinná je sťažnosť podaná osobou, ktorá sa svojho práva podať sťažnosť výslovne vzdala.